

INGEZONDEN.

EERSTE HULP BIJ ONGELUKKEN.

In den laatsten tijd werd ik nog al eens geroepen tot het verleenen van eerste hulp bij ongelukken. Het trof daarbij mijn aandacht, dat fabrieken, werkplaatsen enz., wier personeel uit den aard der zaak aan verwondingen dikwijls blootstaat, meest goed voorzien zijn met antiseptische verbandmiddelen.

Het eerste initiatief hiervoor, evenals de instructie van leeken op grooten schaal tot het doelmatig gebruiken dier verbandmiddelen is te danken aan F. VON ESMARCH.

Ook in ons land is zijn handleiding de voornaamste vraagbaak.

De voortreffelijkheid van dit boekje ten volle erkennende meen ik echter op een praktisch bezwaar opmerkzaam te moeten maken wat betreft de *eerste hulp bij bloedingen*.

ESMARCH schrijft als voornaamste middel voor: drukking op de wond of op de geopende ader, geeft echter daarna een met platen opgeluisterd overzicht van compressie der aanvoerende grootere slagaderen.

Daardoor wordt naar mijn ondervinding bij leeken gemakkelijk de voorstelling in de hand gewerkt, dat het omsnoeren boven de wond het voornaamste punt der behandeling is; en het heeft misschien ook in de bedoeling van ESMARCH gelegen, daardoor het gevaar van infectie, veroorzaakt door aanraking van de wond zelve zooveel mogelijk te voorkomen.

In de praktijk is mij echter gebleken, dat ook als zoodanig opgeleide „Samariter” de arterieele compressie niet altijd goed ten uitvoer kunnen brengen, geheel daargelaten, dat deze reeds bij verwondingen in de oksel (aandrukken van de subclavia tegen de eerste rib) technisch moeilijk en bij verwondingen van den romp geheel onuitvoerbaar is.

Met het oog op het feit, dat heden ten dage bijna overal antiseptische watten in voorraad zijn, zal het gevaar voor infectie van de wond zeker veel geringer zijn dan vroeger.

Om deze beide redenen, gemakkelijker te begrijpen behandeling en het tegen vroeger verminderd gevaar voor infectie, meen ik, de voorschriften meer doeltreffend te kunnen maken, door te zeggen: *bij bloedingen wordt de wond met reine handen onder uit elkaar trekken der wondranden met droge antiseptische watten volgestopt en daarover heen een stevig sluitend drukverband aangelegd.*

Waar geen antiseptische watten voorhanden zijn kan men volstaan met een stevig drukverband over de wond heen te leggen.

Door in de verbandlessen met nadruk steeds hierop te wijzen en de digitale of tourniquet compressie der arteriën slechts als bijzaak te beschouwen is mijns inziens een doelmatig verleenen van eerste hulp door leeken en halve leeken te bereiken en verwarring te voorkomen.

Den Haag, Januari 1899.

Dr. C. H. STRATZ.